

Memo

AAN : Gemeenteraad Neder-Betuwe
VAN : Zonnepark Hemmen II BV
DATUM : 29 juni 2021
ONDERWERP : Profijtplan

Inleiding

Op 17 juli jl. is aan u het initiatief voor het realiseren van Zonnepark Hemmen II in Neder-Betuwe gepresenteerd. Dit zonnepark betreft een uitbreiding van het reeds vergunde zonnepark op Overbetuws grondgebied. Daarmee is er een mooie kans om nog meer duurzame energie te gaan opwekken met een slechts zeer beperkte landschappelijke impact. Tijdens het gesprek, volgende op onze presentatie, zijn er vragen gesteld. Naast vragen van technische en procesmatige aard, werd ook met elkaar gesproken over het aanbod om invulling te geven aan uw wens ten aanzien “lokaal profijt”. Zoals ook Wethouder Van Someren aangaf, betreft het een (juridisch onverplichte) geste vanuit de initiatiefnemer van het zonnepark om dit aanbod te doen en is feitelijk sprake van een bovenwettelijk aanbod. Uit de gestelde vragen is bij ons de indruk ontstaan dat enkele raadsleden van mening zijn dat sprake is of zou zijn van een marginaal / beperkt aanbod. Daarom stellen wij er prijs op ons aanbod middels deze memo nader toe te lichten. Wij benadrukken hierbij dat wij ons aanbod (meer dan) marktconform achten en stellen er prijs op dat in deze memo nader toe te lichten. Volledigheidshalve is het aanbod ook als bijlage toegevoegd.

Kader

Lokaal profijt is een belangrijk onderwerp bij het ontwikkelen van een zonnepark. Vanuit de branche is hiervoor in de [Gedragscode Zon op Land](#) de participatiewijzer opgenomen. De participatiewijzer rijkt meerdere mogelijkheden aan een initiatiefnemer aan, om lokale betrokkenheid te bevorderen.

Omwonenden profiteren mee als mede-eigenaar van een wind- of zonneproject, via een vereniging of coöperatie

Mede-eigenaarschap

Omwonenden nemen risicodragend deel aan een project, bijvoorbeeld door aandelen, certificaten of obligaties

Financiële deelneming

Een deel van de opbrengsten komt ten goede aan maatschappelijke doelen in de buurt, zoals een sportclub of wijkvereniging

Omgevingsfonds

Direct omwonenden ontvangen voordeel, bijvoorbeeld in de vorm van verduurzaming van hun woning of korting op groene stroom

Omwonendenregeling

Deze participatiewaaijer is de inspiratiebron geweest voor ons aanbod. Wij hebben ervoor gekozen om invulling te geven aan meerdere van de beschreven mogelijkheden. In de Gedragscode is ook opgenomen "...de exacte vorm van de financiële participatie en de definiëring van 'de lokale omgeving' is met het klimaatakkoord niet scherp vastgelegd. Dit is ook geen zaak voor uniforme regels maar iets dat per project vorm kan krijgen.". In de afgelopen tijd wordt in de markt ten behoeve van het kwantificeren van de hoogte van deze fondsen een bedrag van 0,50 € / MWh / jaar aangehouden gedurende de eerste 15 jaren van de exploitatie overeenkomstig de gedragscode Zon op Land.

Zonnepark Hemmen II

Het opgesteld vermogen van Zonnepark Hemmen II bedraagt circa 14 MWp. Dit resulteert als gevolg van de oost-west oriëntatie in een jaarlijkse elektriciteitsopbrengst van circa 11.900 MWh. Het fonds zou, conform de hiervoor beschreven onofficiële markt-methodiek, een omvang kunnen krijgen van eenmalig totaal € 89.250 (=11.900 MWh x 0,50 € / MWh / jaar x 15 jaren). Dit is echter niet het bedrag dat wij voorstellen om te storten in het Omgevingsfonds. Wel komt een grotere som geld ten goede aan de omgeving / Neder-Betuwe. Hierna beschrijven wij hoe dit is ingericht / door ons zal worden uitgevoerd.

Aanbod

Zoals te lezen in de bijlage alsook toegelicht tijdens het overleg op 17 juni jl. is door Zonnepark Hemmen II BV gekozen om een totaalpakket aan "compensatie" activiteiten, bijdragen en lokale betrokkenheid aan te bieden en niet te focussen op "slechts" het vullen van een (nog niet bestaand/uitgewerkt) omgevingsfonds. Ons aanbod voorziet voor een deel in concreet gemaakte voorstellen ter verfraaiing van het landschap in de directe nabijheid (maar buiten het projectgebied!) van het te realiseren zonnepark. Hiermee snijdt het mes aan twee zijden; de gemeente Neder-Betuwe krijgt een nog mooier Landgoed binnen haar gemeentegrenzen en het Landgoed kan, gesteund vanuit de ontwikkeling van het zonnepark, haar wensen tot kwalitatieve verbeteringen van het Landgoed, daadwerkelijk uitvoeren. Het betreffen landschappelijke verbeteringen, elders op het landgoed, naast een goede landschappelijke inpassing van het zonnepark op de ontwikkellocatie zelf. Hiervoor is gekozen omdat;

- Het ontwikkelen van een zonnepark heeft ruimtelijke impact. Een goede landschappelijke inpassing op de ontwikkellocatie is te allen tijden leidend geweest en is ook hier gedaan;
 - o Natuurvriendelijke oevers -> op verzoek vanuit Nederbetuwe is - het (onherroepelijk) vergunde deel van het zonnepark in Overbetuwe aangepast. In plaats van de vergunde hekwerken is rondom beide zonneparken voorzien in bijna 2 kilometer (!) natuurvriendelijke oever. Los van het feit dat de hieraan verbonden kosten alleen al aanzienlijk hoger zijn (ca. € 50.000,-) dan het plaatsen van een hek, resulteert dit in een kleiner plangebied en dus minder opwekbaarheid (= minder opbrengsten)
 - o Bestaande waterlopen zijn verbreed
 - o Kruidenrijke vegetatie en bloemrijke mengsels rondom en op de onderhoudspaden

Een specifiek Natuurontwikkelplan – Landschap en Ecologie van Paul van Kan - treft u aan bij de documenten van de vergunningaanvraag. Dit plan is voorgelegd aan de gemeentelijke landschapsarchitect, Jan Heersche en krijgt zijn steun.

Ons aanbod is om naast de voormelde landschapsmaatregelen gericht op de landschappelijke inpassing van het zonnepark zelf de volgende extra maatregelen te nemen ter verfraaiing van de nabije omgeving ;

- o Zo is een landschapsontwerp gemaakt voor de stationsomgeving van het Station Hemmen-Dodewaard: Hierbij zijn extra natuurvriendelijke oevers opgenomen om aan te leggen en direct ten zuiden van het Station wordt een klein eilandje aangelegd en zal worden ingeplant met hoogstamfruitbomen. Bezoekers die uitstappen op Station Hemmen-Dodewaard kunnen zo ontvangen worden in een sterk verfraaide omgeving die recht doet aan de hoge kwaliteit van het rivierengebied.
Voorts is door landgoed Hemmen als verplichting aan Zonnepark Hemmen I BV en Zonnepark Hemmen II BV aanvaardt ca. 3 ha grond beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de Wuustegraaf. Daarmee is het mogelijk de Wuustegraaf over een lengte van ruim 2 kilometer van natuurvriendelijke oevers en beplanting te voorzien en over dezelfde lengte een geheel nieuwe recreatieve verbinding aan te leggen. Het wandelpad zal zo worden aangelegd dat het vanaf station Hemmen – Dodewaard mogelijk is langs de Wuustegraaf

naar het dorpje Hemmen te lopen. Daarbij is het landgoed bereid medewerking te verlenen aan de realisatie van een recreatieve aansluiting van landgoed Hemmen op de Tolsestraat/Opheusden, maar omdat het landgoed zelf niet over alle daarvoor benodigde gronden beschikt ligt het voor de hand dat andere partijen voor dat deel het voortouw zullen nemen.

De kosten voor deze landschappelijke maatregelen op het Landgoed alleen al, overtreffen de marktgeste ten behoeve van het “fictieve” omgevingsfonds zoals hiervoor beschreven ruimschoots (herinrichting omgeving Station Hemmen – Dodewaard inclusief toekomstig onderhoud en beheer (geschat op € 50.000) en Wuustegraaf (inrichting en toekomstige beheerslasten geschat op € 500.000). Landgoed Hemmen heeft zich ten opzichte van de gemeente Overbetuwe verplicht tot aanleg onder de gelijktijdige afspraak zich zelf te zullen inspannen voor het nog ontbrekende deel van de financiering. Het streven is erop gericht alle landschapsmaatregelen zoveel mogelijk af te stemmen op wensen vanuit de omgeving en omdat de Wuustegraaf voor een groot deel samenvalt met de gemeentegrens tussen de gemeente Over- en Nederbetuwe wordt dit als een passend landschapscompensatieproject voor beide gemeenten gezien. Hiervan zullen niet alleen de jaarlijks ca. 50.000 bezoekers (waarvan een groot deel uit Neder-Betuwe) profiteren, maar zal naar verwachting ook het aantal recreanten dat landgoed Hemmen jaarlijks bezoekt verder toenemen.

Zoals hiervoor al aangegeven, is ons aanbod een totaalpakket, gebaseerd op de Participatiewaai. Zo bieden we aan om naast het versterken van de landschappelijke beleving ook mensen te bereiken die financieel willen participeren. Hiervoor zetten we een crowdfundingactie op die aansluit bij ieders portemonnee en in “ringen” rondom het zonnepark gefaseerd zal worden opengezet voor deelname. Zo krijgen bewoners van de direct omliggende dorpen en het Landgoeden de eerste gelegenheid tot inschrijving en zal inschrijving pas daarna worden opengesteld voor deelnemers uit de wijdere omgeving. Het streven is erop gericht de inlegbedragen zo laag te houden dat openstelling voor een zo breed mogelijk publiek mogelijk blijft.

Hoewel uit de gestelde vragen na onze presentatie de indruk zou kunnen zijn ontstaan dat sprake zou zijn van een heel beperkte bijdrage, zijn wij van mening dat het totale aangeboden pakket aan lokaal profijt bovengemiddeld hoog is in vergelijking met andere parken in uw gemeente (Medel; eenmalig € 50.000 + overeenkomstige natuurplan op alleen de ontwikkellocatie zelf en Echteld; ca. € 149.000 + overeenkomstige natuurplan op alleen de ontwikkellocatie zelf) en breder in Nederland. Naast de eenmalige bijdrage voor het nog vorm te geven omgevingsfonds, is aangeboden de negatieve lansschappelijke gevolgen zoveel mogelijk in de directe omgeving van de ontwikkellocatie te compenseren. Juist omdat dit zonnepark een initiatief betreft van landgoed Hemmen was dat – vanwege de beschikbaarheid van grond – anders dan bij andere initiatieven - ook mogelijk te komen tot dit aanbod. Daarbij dient in ogenschouw te worden genomen dat de compensatie bovengemiddeld is en dus fictief uit het Omgevingsfonds kan worden gedekt.

Tot slot

Zonnepark Hemmen II (Nederbetuwe) is een uitbreiding van Hemmen I (Overbetuwe) waarvoor reeds de vergunning en SDE+ subsidie is verleend. En betreft een initiatief van Stichting Het Lijndensche Fonds voor Kerk en Zending, eigenaresse van landgoed “de Heerlijkheid Hemmen”. De financiële resultaten komen vrijwel volledig toe aan de stichting. Stichting het Lijndensche Fonds voor Kerk en Zending wordt aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling. Het Ministerie van Financiën ziet erop toe dat tenminste 90 % (!) van de inkomsten van ANBI's ten gunste komen van algemeen erkende (statutair vastgelegde) goede doelen (instandhouding van landgoed “de Heerlijkheid Hemmen” en het dienen van inwendige- en uitwendige zending. Daarmee komen vrijwel alle inkomsten direct ten gunste van de omgeving en goede (zendings)doelen. Dit in tegenstelling tot de parken zoals bijvoorbeeld van LC Energy (50% in eigendom bij een Brits investeringsfonds) en Vattenfall (100% Zweeds staatsbedrijf).

Wij vertrouwen erop dat u met deze toelichting beter in staat bent het initiatief te beoordelen op het totale Lokale Profijt (niet alleen het Omgevingsfonds). Met uw instemming hopen wij als 100% lokale partij in staat te worden gesteld meer lokale duurzame energie op te kunnen wekken en een belangrijke bijdrage te kunnen blijven leveren aan de instandhouding van Landgoed “de Heerlijkheid Hemmen” en daarmee onder meer bij te dragen aan:

- het onderhoud van meer dan 20 kilometer bestaande opengestelde wandelpaden;
- het onderhoud van bijna 100 ha bestaande bos- en landschapselementen;
- het onderhoud en instandhouding van het opengestelde kasteelpark;
- onderhoud en instandhouding van de kasteeltuin Hemmen;
- de omvang van jaarlijkse donaties aan goede doelen (thans ca. € 700.000,- per jaar) beter te kunnen blijven garanderen dan wel verder te verhogen;

Bijlage;

- Memo “Omgevingsproces en participatie” d.d. 25 juli 2019